Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Onderwijsinspectie
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Pedagogische eenheid	PE: 112052-115411-117101
Instellingsnummer	112052
Instelling	MS Sint-Rembert 1
directeur	Stefaan SAMAEY en Frederik ISENBAERT
adres	Bruggestraat 23 8820 TORHOUT
telefoon	050-23.15.13
fax	050-23.15.56
e-mail	stefaan.samaey@sint-rembert.be en frederik.isenbaert@sint-rembert.be
website/URL	http://www.sint-rembert.be
Inrichtende macht/Bestuur	VZW Scholengroep Kath. Ond. Sint-Rembert 966391
adres	Bruggestraat 23 8820 TORHOUT
Overkoepelende structuur	SGKSO Houtland 113258

Tijdstip doorlichting	van 16 februari 2009 tot 19 februari 2009
Samenstelling inspectieteam Inspecteur-verslaggever	Els Gallin
Teamleden	Anne Apostel
	Rik Tanghe
	Trui Van Rie
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Andere deskundige die niet tot de inspectie behoort	nihil
Datum van bespreking met de directie/coördinatie	11 maart 2009

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 3
2 RELEVANTE KENMERKEN 4
3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING 5
3.1 Vakken en /of studierichtingen in de focus 5
3.2 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus 6
4 KWALITEITSPROFIEL 7
5 RESULTATEN 9
5.1 (Leer)prestaties 9
5.2 Schoolloopbaan 13
5.3 Outcomes 13
5.4 Tevredenheid 13
6 ASPECTEN VAN DE WERKING 14
6.1 Algemeen 14
6.2 Personeel 14
6.3 Logistiek 14
6.4 Onderwijskundig 14
7 STERKTES EN ZWAKTES 17
7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is 17
7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren 17
7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren 17
8 ADVIES 18
9 REGELING VOOR HET VERVOLG 19

1 INLEIDING

Van 16 februari 2009 tot 19 februari 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op de naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie vakken/studierichtingen en de procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting. De geselecteerde items zijn aangeduid met 'J'. Het vak technologische opvoeding werd doorgelicht in de A-stroom; alle andere vakken van de basisvorming werden enkel doorgelicht in de B-stroom.

3.1 Vakken en /of studierichtingen in de focus

112052 - MS Sint-Rembert 1 te Torhout

VOET/ VOOD

VAKKEN BASISVORMING	DL-f
Aardrijkskunde	
Biologie	
Chemie	
Engels	
Frans	J
Fysica	
Geschiedenis	
Lichamelijke opvoeding	
Maatschappelijke vorming	J
Muzikale opvoeding	
Natuurwetenschappen	J
Nederlands	
Nederlands voor nieuwkomers	
Plastische opvoeding	J
Project algemene vakken	
Technologische opvoeding	J
Wiskunde	J

Aanbod per graad, onderwijsvorm, stu		DL-f
1e graad	A	J
1e graad	B	J
1e graad	Grieks-Latijn	
1e graad	Handel	
1e graad	Hout - Metaal	
1e graad	Latijn	
1e graad	Mechanica-elektriciteit	
1e graad	Moderne wetenschappen	
1e graad	Techniek-wetenschappen	

Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Algemeen	
Leiderschap	
Visie	
Besluitvorming	
Kwaliteitszorg	
Zelfevaluatie	
Kwaliteitssysteem	
Personeel	
Personeelsbeheer	
Personeelsorganisatie	
Evaluatiesysteem	
Professionalisering	
Aanvangsbegeleiding	
Deskundigheidsbevordering	
Logistiek	
Materieel beheer	
Financiële middelen	
Kostenbeheersing (in/ curs	
Uitrusting	
Infrastructuur	
Welzijn	
Veiligheid	
Gezondheid en hygiëne	
Milieu	
Werken/ stages	
Onderwijskundig	
Curriculum	
Onderwijsaanbod	
Onderwijsorganisatie	
Begeleiding	
Afstemming andere partners	
Leerbegeleiding	X
Loopbaanbegeleiding	
Socio-emotionele begeleiding	
Evaluatie	
Evaluatiepraktijk	X
Rapporteringspraktijk	

3.2 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

Output	
Schoolloopbaan	
Rendement	X
Toegang tot onderwijs	
Outcomes	
Vervolgonderwijs	
Aansluiting arbeidsmarkt	
Tevredenheid	
Leerlingen	
Personeel	
Partners	

4 KWALITEITSPROFIEL

Leerlingen die school lopen in de Middenschool Sint-Rembert te Torhout en Lichtervelde hebben een grote kans om zonder vertraging hun middenschool te doorlopen; het slaagpercentage is immers opmerkelijk hoger dan in vergelijkbare scholen. De reden voor die hoge slaagcijfers ligt in de A-stroom vooral in het feit dat de school er bewust voor kiest om leerlingen, volgens de gekozen basisoptie, in te delen in niveaus en de evaluatie aan te passen aan het niveau waarop een leerling zich bevindt. Leerlingen die een optie volgen die voorbereidt op het technisch secundair onderwijs (TSO) hebben met andere woorden een aangepast niveau van leerplanrealisatie en van proefwerken. Ook in de B-stroom is het slaagpercentage zeer hoog. Onderzoek op vakniveau heeft uitgewezen dat in de basisvorming van de A-stroom de doelen van het doorgelichte vak technologische opvoeding op een degelijk niveau worden gerealiseerd. De andere vakken van de basisvorming in de A-stroom waren tijdens de doorlichting geen onderwerp van onderzoek omdat bij eerdere doorlichtingen de leerplanrealisatie voor Nederlands, Engels, wiskunde, geschiedenis en biologie reeds goed bleek te zijn. In de basisopties Sociale en technische vorming en Bouw- en houttechnieken, doen er zich wel problemen voor die geleid hebben tot een gunstig advies beperkt in de tijd. Deze problemen hebben in oorsprong te maken met het ontbreken van de nodige infrastructuur.
In de B-stroom, die een belangrijk onderdeel uitmaakte van de doorlichtingsfocus, vertoont de leerplanrealisatie een gevarieerd beeld. Voor wiskunde en maatschappelijke vorming is de leerplanrealisatie goed, voor natuurwetenschappen kan de leerplanrealisatie nog verbeterd worden en voor Frans en plastische opvoeding doen er zich tekorten voor die geleid hebben tot een gunstig advies beperkt in de tijd.

Het schoolbeleid ondersteunt het lerarenkorps vooral door hen structuren aan te bieden, door te zorgen voor een efficiënte organisatie en door te voorzien in comfortabele lessenroosters. De leraren op hun beurt nemen een zorgende houding aan tegenover hun leerlingen.
In de A-stroom is de opdeling in niveaus ingegeven vanuit de bezorgdheid om leerlingen voldoende succeservaringen te geven. Daarnaast wordt de werking van de leerlingenbegeleiding sterk ondersteund, zowel door het toekennen van een urenpakket als door te voorzien in de nodige infrastructuur.
In de B-stroom is vanuit de specificiteit van de leerlingeninstroom, een aantal jaar geleden gekozen voor een leerproces met aandacht voor een brede vorming, differentiatie, een goede materiële omkadering en permanente evaluatie. Deze opties zijn met wisselend succes ook doorgevoerd tot op klasniveau. Ook hier is het initiële doel vooral om leerlingen succeservaringen en plezier in onderwijs te geven. Er wordt daarbij echter uit het oog verloren dat het goed kennen van de zorgbehoefte en de beginsituatie van de leerlingen (ook op vlak van de reeds verworven kennis, vaardigheden en attitudes uit de lagere school) de basis vormt voor uitdagend en stimulerend onderwijs op maat van elke leerling. Hier en daar gaat men in de lespraktijk soms nog uit van een soort defaitistisch gevoel dat leerlingen uit de B-stroom beperkt zijn. Op die manier worden veel kansen gemist om vanuit de mogelijkheden die in elke leerling aanwezig zijn, die leerlingen ook zo ver mogelijk te brengen.
De materiële ondersteuning is niet altijd optimaal. Het feit dat sommige leerplandoelen niet gerealiseerd worden heeft in een aantal gevallen immers te maken met de beschikbaarheid van de noodzakelijke infrastructuur en leermiddelen. Anderzijds is voor 1B een inhaalbeweging gebeurd om de klaslokalen te verfraaien.

De school verantwoordt haar acties vanuit een duidelijke visie op onderwijs. Het verantwoordingsperspectief dat sterk aanwezig is bij het schoolbeleid, is echter minder aanwezig bij het lerarenkorps. Een aantal van de doorgelichte vakgroepen hebben niet altijd grondig hun leerplan bestudeerd en kennen daardoor niet altijd de daarin opgenomen visie op hun vak. De vakgroepen moeten ook slechts in beperkte mate hun acties en resultaten verantwoorden tegenover de directie.

Op basis van de beleidsvisie worden verschillende ontwikkelingen op gang gezet. Actiepunten worden naar voor geschoven en het schoolbeleid probeert daarbij bottum-up ontwikkelingen te stimuleren. Voor het uitwerken van de studiebegeleiding worden bijvoorbeeld op basis van literatuurstudie, professionalisering en ervaring, nieuwe actiepunten geformuleerd en wordt de praktische werking verder ontwikkeld.
Over het algemeen is er aandacht voor professionalisering (het nascholingsbeleid wordt aangestuurd door de scholengemeenschap), maar op schoolniveau gebeurt de nascholing niet altijd bewust vanuit de reële behoeften en vanuit de naar voor geschoven eigen actiepunten en geplande vernieuwingen.

Impliciet weet het schoolbeleid goed welke effecten ze met haar acties wil bereiken, maar er wordt zowel op schoolniveau als op klasniveau weinig aandacht besteed aan het concreet vastleggen van die effecten. Op beleidsniveau is er nochtans veel materiaal beschikbaar dat de basis kan vormen voor het meten van het resultaat van het gevoerde beleid en voor het objectief voeren van een interne evaluatie. En ook op klasniveau liggen er veel kansen open om bewust om te gaan met het meten van het effect van het onderwijsproces. In de B-stroom worden de vorderingen die leerlingen maken bij het realiseren van leerplandoelen niet of nauwelijks in kaart gebracht. En ook bij de studiebegeleiding ontbreekt op dit ogenblik

nog de laatste stap in het begeleidingsproces: de evaluatie. De kwaliteitscirkel wordt meestal op een informele manier rondgemaakt.

In een aantal gevallen is er wel een openheid voor externe feedback. Voor sommige vakken kijkt men bewust naar ontwikkelingen in andere scholen om het eigen onderwijsproces verder vorm te geven. Alhoewel er in het verleden in het kader van een pedagogische studiedag een bezoek werd gebracht aan een basisschool, blijkt dat er op dit ogenblik een belangrijke groep leraren uit de B-stroom weinig zicht heeft op methodieken en onderwijsdoelen uit het basisonderwijs. Uit de observaties blijkt ook dat de school niet altijd werk heeft gemaakt van de aanbevelingen uit het vorige doorlichtingsverslag. Een aantal vakinhoudelijke werkpunten blijken ook nu nog punten te zijn die voor verbetering vatbaar blijven.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

Het onderzoek van de (leer)prestaties levert voor de studierichtingen/vakken in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Frans in de B-stroom

Voldoet niet

Vaststellingen

- Er wordt een te beperkt aantal doelen nagestreefd binnen de doelencategorieën 'communicatieve vaardigheden' en 'de culturele component'. De taalkundige component wordt daarentegen overgewaardeerd maar buiten context aangeboden. De motivatie voor het kiezen van onderwerpen wordt gezocht in het leerboek eerder dan in een rechtstreekse aansluiting bij de leerplandoelen en bij de leefwereld van de leerlingen.
- Het ontbreekt aan strategieën en aan systematiek om de doelen planmatig te realiseren. Dit is een rechtstreeks gevolg van een gebrek aan aandacht voor het verband tussen de ontwikkelingsdoelen en de daaraan verbonden leerplandoelen. De vakgroep heeft weinig inzicht in de beginsituatie van de leerlingen en nood aan kennis van de doelen in het basisonderwijs.
- De goede kennis van de doeltaal in de vakgroep verhoogt de mogelijke leerkansen van de leerlingen. Er wordt veel aandacht besteed aan het geven van structuur en aan zorg voor de leerlingen.
- De leerplanrealisatie wordt beperkt door een gebrek aan professioneel overleg en vakgroepwerking. Verticale leerlijnen worden weinig bewaakt: de vakgroep gaat ervan uit dat 1B en het beroepsvoorbereidend leerjaar (BVL) dusdanig verschillend zijn dat er geen leerlijnen moeten worden uitgetekend. De ICT–mogelijkheden en CD-rom bij het leerboek worden onvoldoende benut.
- De huidige infrastructuur vormt een belemmering voor de leerplanrealisatie in het BVL. Frans, Franse cultuur, kaarten met de plaatsen op de wereld waar Frans wordt gesproken, verwijzingen naar de Franse leefwereld zijn zelden of nooit zichtbaar aanwezig in de klassen.
- De evaluatie gebeurt onvoldoende vanuit leerplandoelen. De vakgroep heeft geen transparante evaluatiecriteria ontwikkeld. De globale beoordeling is zelden expliciet aan doelen gerelateerd. De leerlingen zijn onvoldoende bij de evaluatie betrokken; zelfevaluatie en reflectie op eigen taalproductie of op die van medeleerlingen ontbreekt veelal. De mondelinge evaluatie (spreekvaardigheid en gespreksvaardigheid) is moeilijk traceerbaar.
- De studieresultaten van de leerlingen zijn globaal genomen goed.

Maatschappelijke vorming in de B-stroom

Voldoet

Vaststellingen

- Er worden zeker voldoende leerplandoelen nagestreefd binnen de doelencategorieën maatschappij en situering, tijd, actualiteit, ruimte, school en omgeving, vrije tijd en wonen. Ondanks de leraargebonden verschillen worden de leerplandoelen voldoende gerealiseerd/nagestreefd, hoewel een meer gelijkgerichte aanpak de realisatie/het nastreven van de ontwikkelingsdoelen wel nog zou kunnen verhogen.
- De infrastructuur in BVL vormt een belemmering voor een optimale leerplanrealisatie. De minimale materiële vereisten (prikbord, tijdsband, atlassen, kaarten ...) zijn niet vlot beschikbaar.
- De leerplanrealisatie kan sterker worden door een beter overleg en vakgroepwerking. De evaluatie en bijsturing van de thema's vanuit de dagelijkse realiteit van de leerlingen kan nog systematischer worden bewaakt. De vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen worden dikwijls nagestreefd maar de vakgroep kan haar expertise in dit verband verhogen.
- De evaluatie kan geoptimaliseerd worden indien men meer expliciet en in gezamenlijk overleg zou vertrekken vanuit de leerplandoelen. De vakgroep heeft geen transparante evaluatiecriteria ontwikkeld. Er is een globale beoordeling. De ontwikkeling van de leerlingen wordt dan ook niet in kaart gebracht. De

leerlingen zijn niet bij de evaluatie betrokken; zelfevaluatie en reflectie op eigen werk of op die van medeleerlingen ontbreekt.

- De studieresultaten van de leerlingen zijn meestal goed.

Natuurwetenschappen in de B-stroom

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen worden globaal in voldoende mate gerealiseerd. Er is wel een duidelijk gebrek aan leerplanstudie; vooral het leerboek wordt als leidraad van het onderwijsproces gebruikt. Daardoor komen uitbreidingsdoelstellingen te uitgebreid aan bod, terwijl basisleerstof snel en met minder diepgang behandeld wordt. Het gevolg is dat in 1B veel tijd wordt besteed aan de ‘bouw van zaadplanten’ terwijl de doelstellingen rond ‘voeding bij levende wezens’ minder aandacht krijgen. In het beroepsvoorbereidend leerjaar komt de uitbreidingsleerstof ‘voortplanting bij zaadplanten’ uitgebreid aan bod; anderzijds worden de basisdoelen in verband met niet-levende natuur minder diepgaand of onvolledig behandeld.
- De nodige infrastructuur, leermiddelen en multimediamogelijkheden zijn beschikbaar ter ondersteuning van het leerproces.
- De lessen verlopen meestal klassikaal; er is weinig sprake van differentiatie.
- De permanente evaluatie gebeurt enkel via kleine toetsen en is hoofdzakelijk gericht op reproductie van kennis. De vorderingen die individuele leerlingen maken wat betreft het realiseren van de kennis- en vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen worden niet systematisch in kaart gebracht en met de leerlingen gecommuniceerd.
- Soms halen leerlingen zeer lage resultaten voor natuurwetenschappen.

Plastische opvoeding in de B-stroom

Voldoet niet

Vaststellingen

- Er worden een te beperkt aantal doelen gerealiseerd binnen de doelencategorieën ‘waarnemen’ en ‘vormgeven’. Bovendien verhinderen grote leraargebonden verschillen binnen deze categorieën dat de doelen in hoofde van alle leerlingen aan bod komen. De beperking op het vlak van vormgeven situeert zich in hoofdzaak in de ongeoorloofde versmalling van het gebruik van materialen en technieken. Ook voor de categorie waarnemen verengt men de focus te sterk en laat men tal van kansen liggen om de waarneming in te bedden in levensechte contexten of in contexten die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen.
- De doelencategorieën ’verwoorden’ en ‘attitudes’ komen enkel impliciet, fragmentarisch of ad hoc aan bod. De vakgroep heeft geen structuren ontwikkeld waarmee ze deze doelen kan concretiseren. Daarenboven ontbreekt het aan strategieën en aan systematiek om de doelen planmatig te realiseren. Dit is een rechtstreeks gevolg van het ontbreken van een professionele knowhow over het geheel van de ontwikkelingsdoelen en de daaraan verbonden leerplandoelen.
- De leerplanrealisatie wordt ondergraven door het gebrek aan overleg en vakgroepwerking. Dit is niet alleen de oorzaak van de grote leraargebonden verschillen, maar ook van het gemis aan doordachte planningsdocumenten, leerlijnen en evaluatiecriteria.
- De infrastructuur vormt een bijkomende belemmering voor de leerplanrealisatie. Sommige lessen plastische opvoeding gaan nog steeds door in gewone leslokalen waar het aan elke vorm van uitrusting ontbreekt. Het beleid stelde een tweede vaklokaal ter beschikking, maar de vakgroep is er nog niet in geslaagd om de inrichting en de aankleding van het lokaal op punt te stellen. Het lokaal is weliswaar ruim, maar biedt voor grote lesgroepen onvoldoende mogelijkheden om individueel of in groep met driedimensionale werkstukken aan de slag te gaan. Bovendien is de afstand tussen de beide vaklokalen te groot om vlot leermiddelen uit te wisselen.
- De evaluatie is een weerspiegeling van de gebrekkige leerplanrealisatie. Heel wat doelen worden niet of slechts fragmentarisch geëvalueerd. De vakgroep heeft geen transparante evaluatiecriteria ontwikkeld. Er is een globale beoordeling, maar ze is op geen enkele wijze expliciet aan doelen gerelateerd. De ontwikkeling van de leerlingen wordt dan ook niet in kaart gebracht. De leerlingen zijn niet bij de

evaluatie betrokken; zelfevaluatie en reflectie op eigen werkstukken of op die van medeleerlingen ontbreekt.

- De studieresultaten van de leerlingen zijn, een uitzondering niet te na genomen, globaal genomen goed.

Technologische Opvoeding in de A-stroom

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen worden, behoudens een paar uitzonderingen, in voldoende mate gerealiseerd.
- De vakwerkgroep streeft naar gelijkgerichte aanpak. De leermiddelen en de leerplandoelstellingen zijn afgestemd op de leerplannen en de realisatie wordt bewaakt. De school onderhoudt contacten met andere scholen en stuurt voortdurend bij om de kwaliteit te verbeteren en af te stemmen op de hedendaagse evoluties. Reflectie op het eigen handelen is ingeburgerd.
- In de vestigingsplaats Torhout wordt aan de materiële vereisten van het leerplan voldaan.
  In de vestigingsplaats Lichtervelde is het aantal werkposten (18) in verhouding met het huidige aantal leerlingen per klasgroep (meer dan 24) te klein. Het laat het organiseren van groepswerk niet toe (twee leerlingen werken, de andere kijken toe). De te krappe ruimte in het praktijklokaal is oorzaak van onveilige toestanden (beperkte werkruimte aan de boormachines). Het moeten werken in twee afzonderlijke lokalen, één voor theorie en één voor praktijk, vormt een belemmering voor de leerplanrealisatie: onvoldoende flexibiliteit met als gevolg dat de tijd die besteedt wordt aan vaardigheden (praktische opdrachten) veeleer gering is. In deze vestigingsplaats ontbreekt een degelijke uitrusting voor het realiseren van volgende doelstellingen: ‘het vergroten en verkleinen van een kracht bij een overbrenging toepassen’ en ‘een eenvoudige overbrenging in een technisch systeem bouwen’. In beide vestigingsplaatsen wordt de uitrusting goed onderhouden. Een minpunt dat werd aangehaald is de soms ondermaatse performantie van de computerapparatuur; de schoolleiding kent dit probleem en heeft in de begroting ruimte voorzien om hieraan te verhelpen.
- Een aantal leraren gebruikt het handboek vrij strak, zodat ze er in sommige gevallen niet in slagen om alle doelstellingen te bereiken.
- Alle lessen zijn – zoals het leerplan voorschrijft – in blokken van 2 uur ingeroosterd. De soms grote klasgroepen (meer dan 20 leerlingen) is nefast zowel voor de leerplanrealisatie als voor de mogelijkheden tot individuele leerbegeleiding.
- Permanente evaluatie heeft zijn ingang gevonden. De leerlingen krijgen meestal ook een tweede kans. Alle leraren houden bij de evaluatie rekening met zowel kennis, vaardigheden als attitudes; duidelijke afspraken om hier het evenwicht te bewaken ontbreken echter.
- Er wordt duidelijk gedifferentieerd: leerlingen die meer aan kunnen krijgen extra opdrachten (impulsen) en leerlingen die het wat moeilijk hebben krijgen herhalingstaken en/of opdrachten.
- Om de leerbegeleiding te optimaliseren schakelt men in eerste lijn groepswerk in. Indien nodig wordt er individueel begeleid in de klas of tijdens de middagspeeltijd. Instromers worden begeleid via een instroomtraject. ICT wordt als medium om remediërend te werken niet of onvoldoende benut.

Wiskunde in de B-stroom

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen worden goed en op een vaardigheidsgerichte manier gerealiseerd.
- Om de leerstof zo aanschouwelijk en realiteitsgericht mogelijk te brengen, wordt er in de klaspraktijk telkens gezocht naar aanknopingspunten en voorbeelden uit de leefwereld van de leerlingen
- De algemene doelstelling ‘leemten in verband met de basiskennis en –vaardigheden uit de lagere school systematisch opsporen en wegwerken’ wordt minder bewust gerealiseerd omdat de vakgroep geen duidelijk zicht heeft op de wiskundige beginsituatie van de leerlingengroep.
- Via het gebruik van de oefeningen op CD-rom en het aanbrengen van leerstof via ICT-toepassingen wordt aan ICT-integratie gedaan.

- De hoofdzakelijk informele vakgroepwerking leidt tot een gelijkgerichte aanpak van het onderwijs- en evaluatieproces.
- Het leerproces verloopt gestructureerd en bij de observaties tijdens de doorlichting was de aanpak hoofdzakelijk klassikaal. De neiging ontstaat om het tempo aan te passen aan de traagst vorderende leerlingen en daardoor worden mogelijkheden tot differentiëring niet ten volle benut. Bij het maken van oefeningen wordt wel gedifferentieerd in tempo, minder in soort oefeningen.
- De evaluatie is vaardigheidsgericht en gebaseerd op de leerplandoelstellingen. De vorderingen die individuele leerlingen maken wat betreft vaardigheden en kennis worden echter niet systematisch in kaart gebracht en met de leerlingen gecommuniceerd. De zelfevaluatiemogelijkheden die het leerboek biedt worden zelden of nooit gebruikt.
- De studieresultaten van de leerlingen zijn goed.

Basisoptie Bouw- en houttechnieken

Voldoet niet

Vaststellingen

- De doelstellingen uit het leerplan die betrekking hebben op de context bouw worden niet of nauwelijks aangeboden. Nagenoeg de helft van de leerplandoelstellingen worden aldus niet gerealiseerd. Dit heeft enerzijds te maken met het ontbreken van de geschikte infrastructuur (geen geschikt activiteitenplatform) en het niet beschikken over de noodzakelijke uitrusting (geen bouwmaterialen, noch gereedschappen, noch machines). Anderzijds zijn de gepaste leermiddelen evenmin voorhanden: zo is er nagenoeg geen didactisch materiaal in de context van de component bouw op de school aanwezig.
- De school maakt voor de realisatie van het leerplan een opsplitsing in ‘Technisch tekenen’ en ‘Realisatietechnieken’ en ‘Mechanismen’.
  Het onderdeel ‘Mechanismen’ voldoet.
  ‘Technisch tekenen’ wordt niet aangeboden zoals het leerplan voorschrijft; de context bouwconstructies ontbreekt compleet en de context houtconstructies komt amper aan bod. Aan de volgende onderwerpen die echter niet in het leerplan voorkomen wordt wel veel aandacht besteed: elektrische schema’s, diagrammen, ploftekeningen en ontvouwingen.
  Binnen ‘Realisatietechnieken’ wordt nagenoeg geen enkele doelstelling met betrekking tot bouwconstructies gerealiseerd. Bouwmaterialen, -technieken, -gereedschappen, -machines en uitvoeringstechnieken in de bouwcontext komen niet aan bod.
- De realisaties binnen de context ‘Hout’ zijn wel van een voldoende kwaliteitsniveau.
- De evaluatie binnen ‘Realisatietechnieken’ is louter gebaseerd op vaardigheden en attitudes. De cognitieve doelstellingen worden niet geëvalueerd en ook niet gerealiseerd. Er kan dus niet aangetoond worden dat het niveau van technische probleemoplossend denken wordt gerealiseerd.

Basisoptie Sociale en technische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- De beperkingen op het vlak van infrastructuur en leermiddelen houden de kunstmatige splitsing tussen ‘theorie’ en ‘praktijk’ in stand en verhinderen de geïntegreerde benadering van vaardigheidsdoelen en kennisdoelen die het leerplan vooropstelt. De lessen ‘theorie’ worden georganiseerd in gewone leslokalen waar geen specifieke leermiddelen voor handen zijn. De lessen ‘praktijk’ gaan door in een polyvalent lokaal of in een didactische keuken. Het polyvalent lokaal is uitgerust met actuele leermiddelen, maar niet alle groepen kunnen er terecht. De didactische keuken is niet op de eigen campus gelegen. Door de verplaatsing naar de bovenbouwschool gaat onderwijstijd verloren. Bovendien is de keukeninfrastructuur sterk verouderd en beantwoordt ze niet aan de huidige voorschriften voor hygiëne. Er is geen eetgedeelte (zone voor verbruik en bediening) en de informatiebronnen die het leerplan vraagt, ontbreken. Leraren brengen eigen informatie- en documentatiemateriaal mee. De vakgroep is al jarenlang vragende partij voor een degelijke oplossing voor infrastructuur en leermiddelen. Het schoolbestuur heeft bevestigd dat het project op de begroting is ingeschreven en dat de realisatie voorzien is voor het einde van het schooljaar 2008-2009.

- De realisaties die deel uitmaken van de thema's waarrond de leerplandoelen zijn gegroepeerd, worden uitsluitend ingevuld via 'voedselbehandeling' en 'werken met materialen'. De realisaties zijn waardevol, maar een verbreding in termen van studie-uitstappen en opdrachten in levensechte contexten is aan de orde in het kader van een gevarieerde en eigentijdse leerplanrealisatie.
- Tegenover de beperkingen staan tal van factoren die de leerplanrealisatie bevorderen: er is aandacht voor een evenwichtige planning van de verschillende thema's en doelen; de blokken van aaneensluitende lestijden ondersteunen een efficiënt gebruik van de onderwijstijd en de vakgroepwerking is sterk.
- De vakgroep maakt afspraken om ondanks alle infrastructurele beperkingen de beschikbare leermiddelen en uitrusting zo goed mogelijk te gebruiken in het kader van de leerplanrealisatie. Daarnaast maakt ze een gemeenschappelijke planning op voor de parallelle lesgroepen. Ook op het vlak van evaluatie is de gelijkgerichtheid van de vakgroep opvallend sterk. Er is een uitgeschreven visie, er zijn duidelijke afspraken over puntenverdeling en evaluatiecriteria en de evaluatievragen voor de proefwerken worden in overleg opgemaakt .
- Op het vlak van leerbegeleiding investeert de vakgroep in goed gestructureerd studiemateriaal; in stappenplannen en in eenduidig en helder geformuleerde opdrachten. Aan de hand van schema's krijgen de leerlingen visuele ondersteuning. Na een evaluatie is er systematisch tijd voor feedback, foutenanalyse en correctie. Tijdens de lessen besteden de leraren aandacht aan nieuwe begrippen en relaties tussen begrippen.
- De evaluatie van de vaardigheidsdoelen gebeurt aan de hand van permanente evaluatie. Voor elke praktijkopdracht formuleert de vakgroep de sociale vaardigheden, de technische vaardigheden en de ondersteunende kennis die voorop staan. Het is een gemiste kans dat de evolutie en ontwikkeling van de leerlingen voor deze dimensies nog niet in kaart worden gebracht. Positief is dat de leerlingen aan de hand van zelfevaluatie bij de eindbeoordeling worden betrokken.
- De evaluatie van de kennisdoelen gebeurt in hoofdzaak aan de hand van toetsen en proefwerken. De verschillende kennisdoelen komen evenwichtig in de evaluatie aan bod, maar de vraagstelling is stereotiep en in hoofdzaak kennisreproductief. De toetsfrequentie is laag. Het verschil in moeilijkheidsgraad tussen toetsen en proefwerken is aanzienlijk.
- De studieresultaten van de leerlingen zijn globaal genomen goed tot zeer goed. De resultaten voor de evaluatie van de kennisdoelen zijn zwakker dan die voor de evaluatie van de vaardigheidsdoelen.

5.2 Schoolloopbaan

5.2.1 Rendement

Op basis van de attesteringscijfers behaalt de school een hoog rendement.

Vaststellingen

Het voorbije schooljaar kregen alle leerlingen van de B-stroom een A-attest. In de A-stroom behaalden in 1A 96,7 % van de leerlingen en in 2A 95,6 % van de leerlingen een A-attest. Deze slaagcijfers liggen merkelijk boven het Vlaamse gemiddelde van 86,3 % voor gelijkaardige scholen (scholen die niet gelegen zijn in een centrumstad of in het Brussels hoofdstedelijk gewest).

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.1.1 Leiderschap

6.1.2 Visie

6.1.3 Besluitvorming

6.1.4 Kwaliteitszorg

6.1.4.1 Zelfevaluatie

De school beschikt op verschillende vlakken over interessant materiaal dat als kwaliteitsindicator kan dienen: resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs, nascholingsinitiatieven van leraren, resultaten van een peiling bij leraren naar sterktes en zwaktes in de schoolwerking, … Deze gegevens worden echter vooral informeel verwerkt en geanalyseerd. Daardoor worden kansen gemist om op een bewuste manier aan zelfevaluatie te doen.

6.2 Personeel

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

De uitbouw van de leerbegeleiding start vanuit een duidelijke visie. Centraal worden zes stappen in het leren leren vooropgesteld: plannen, verkennen, lezen en begrijpen, inprenten, controleren en toepassen. Deze stappen vormen de rode draad doorheen de volledige leerbegeleiding. Daarnaast wil de school ook aandacht besteden aan leerlingen met specifieke leerzorgen. Voor de A-stroom situeert de leerbegeleiding zich in hoofdzaak buiten klasverband en voor de B-stroom is de optie genomen om leerbegeleiding volledig te integreren binnen het vakkenonderwijs. Indien nodig wordt ook hier begeleiding buiten de vakuren ingezet. De interne en externe participanten zijn op de hoogte gebracht van deze uitgangspunten.

Bij het uitvoeren van de leerbegeleiding in de A-stroom (SOS - studiebegeleiding op school) worden de betrokken leraren goed ondersteund: er zijn uren uit het lestijdenpakket ter beschikking gesteld en recent werden daar ook nog GOK-uren aan toegevoegd, de leraren beschikken over een eigen vergader- en werklokaal en een bibliotheek met vakliteratuur. De leerlingen worden op basis van hun zorgbehoefte door de klassenraad doorverwezen naar de lessen SOS. Deze extra ondersteuning wordt enkel beschikbaar gesteld voor leerlingen die niet tegen het advies van de klassenraad in, een bepaalde basisoptie hebben gekozen. De lessen SOS verlopen via een stappenplan. In de eerste van de vier sessies wordt de situatie van de leerling in verband met zijn studiehouding in kaart gebracht. Deze methodiek wordt, voor alle leerlingen, ook doorgetrokken tot op het internaat. Daarnaast is er in het kader van de leerbegeleiding een

infobrochure beschikbaar en richtlijnen rond studieplanning. In alle gevallen ligt de focus sterk op het leren verwerven van kennis en veel minder op het aanleren van vaardigheden. Naast de lessen SOS, die niet vakgebonden zijn, worden ook vakgerichte inhaallessen georganiseerd.

In de B-stroom uit de leerbegeleiding zich vooral in het aanbieden van duidelijke structuren binnen de lessen. Dat wordt mede mogelijk gemaakt door de aankleding en de inrichting van de klaslokalen. Omdat de beginsituatie op het vlak van vakgebonden kennis en vaardigheden niet in kaart wordt gebracht, worden kansen gemist om de leerbegeleiding af te stemmen op de individuele noden van de leerlingen.

De leden van de cel leerlingenbegeleiding hebben aandacht voor verdere ontwikkeling. Via literatuurstudie worden tendensen opgevolgd en er is voor de nabije toekomst ook nascholing gepland vanuit de scholengemeenschap. Op basis van ervaringen van de voorbije werking worden nieuwe actiepunten geformuleerd. In de B-stroom werd de voorbije twee schooljaren geen specifieke nascholing rond gedifferentieerde leerbegeleiding gevolgd.

Het effect dat men met de leerbegeleiding bereikt, wordt nog niet in kaart gebracht. De lessen SOS eindigen met het onder begeleiding maken van een samenvattend structuurschema voor een vak naar keuze, maar er wordt verder nog niet op een systematische wijze in kaart gebracht of de betrokken leerlingen dat daarna ook zelfstandig kunnen en of ze daarbij betere vakresultaten bereiken. In de B-stroom worden wel attitudes geëvalueerd die te maken hebben met leren leren maar er wordt daarbij niet bewust vertrokken vanuit de ontwikkelingsdoelen leren leren.

Omdat men over het algemeen weinig aandacht heeft voor het vooraf vastleggen van de effecten die men wil bereiken, is er op beleidsniveau weinig materiaal beschikbaar om een doorgedreven interne evaluatie te doen. Aan de hand van de individuele leerlingenresultaten in het vervolgonderwijs wordt de voorziene leerbegeleiding wel geëvalueerd en, indien nodig, bijgestuurd. Op klasniveau is zelfevaluatie als instrument in de leerbegeleiding, niet ingeburgerd. Slechts in beperkte mate werd vastgesteld dat leerlingen via zelfevaluatie bij hun leerproces worden betrokken.

6.4.3 Evaluatie

6.4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat voor wat betreft de evaluatie in de B-stroom.

Het evaluatiebeleid van de school vertrekt vanuit de visie dat leerlingen succeservaringen moeten kunnen opdoen. Daartoe wordt in de A-stroom de evaluatie aangepast aan het niveau waarop de leerlingen zich bevinden. Afhankelijk van het keuzegedeelte en de basisoptie wordt gewerkt met een A, B en C-niveau. Deze visie wordt verder ook geconcretiseerd in vrij mathematische deliberatiecriteria (hoofdzakelijk gebaseerd op het ‘aantal uur waarvoor een leerling een onvoldoende behaalde’) en gekoppeld aan afspraken rond het geven van adviezen voor het vervolgonderwijs. Voor de B-stroom is vanuit diezelfde optiek (die trouwens aanbevolen wordt in de leerplannen) enkele jaren geleden gekozen voor het invoeren van permanente evaluatie. Die visie werd intern gecommuniceerd met alle leraren van de B-stroom. Ook in de A-stroom is voor sommige vakken trouwens gekozen voor permanente evaluatie.

De vakgroepen in de B-stroom werden ondersteund bij het invoeren van permanente evaluatie: de invoering gebeurde geleidelijk en er was aandacht voor de organisatorische voorwaarden (afspraken en richtlijnen) en een zo groot mogelijke betrokkenheid van de lerarengroep. De ondersteuningsbehoefte en de beginsituatie van het lerarenkorps werden echter niet in kaart gebracht en het ontwikkelingsproces van de vakgroepen werd niet inhoudelijk ondersteund. Ook de hulp van de begeleidingsdienst werd niet ingeroepen.

Op basis van de praktijkervaringen van het lerarenkorps werd het beleid rond de permanente evaluatie verder ontwikkeld en bijgestuurd. Omdat er echter de voorbije twee jaar weinig professionalisering rond evaluatie plaatsvond en nieuwe tendensen daardoor onvoldoende werden opgevolgd; gaf de ontwikkeling geen aanleiding tot een betere kwaliteit van de permanente evaluatie maar leidde ze integendeel naar een gedeeltelijke terugkeer naar het systeem van proefwerken (‘kennistoetsen’) voor een aantal vakken. Uit de gesprekken bleek ook dat de vakgroepen zich nog niet bewust zijn van de beleidsruimte en de daaruit voortvloeiende autonomie die ze op het gebied van evaluatie bezitten. Het gevolg van dit alles is dat er op dit ogenblik nog veel onduidelijkheid leeft binnen de vakgroepen en dat er tegenstrijdige standpunten worden ingenomen over hoe permanente evaluatie in de praktijk kan omgezet worden en effectief kan leiden tot betere resultaten bij de leerlingen.

Impliciet werden wel effecten vooropgesteld op algemeen niveau (leerlingen komen graag naar school en krijgen meer succeservaringen) maar vooraf werd niet vastgelegd welk effect het beleid wilde bereiken op het niveau van de vakgroepen. Op klasniveau wordt het effect van de permanente evaluatie bij leerlingen ook niet ten volle geregistreerd. Er is in de B-stroom wel veel aandacht voor evaluatie van steeds dezelfde algemene attitudes in alle vakken en op alle momenten; de vorderingen op het gebied van kennis en vaardigheden (leerplandoelen en ontwikkelingsdoelen) worden echter niet systematisch geregistreerd. In de A-stroom tekent zich een ander beeld af. Binnen de basisoptie Sociale en technische vorming formuleert de vakgroep voor elke praktijkopdracht de sociale vaardigheden, de technische vaardigheden en de ondersteunende kennis die voorop staan. Ook in de vakgroep technologische opvoeding zijn concretere afspraken gemaakt.

Net omdat er nog veel gemiste kansen zijn om het effect dat men zowel op lerarenniveau als op leerlingenniveau wil bereiken, vast te leggen, te registreren en op te volgen, is het op dit ogenblik moeilijk om aan een objectieve en kwaliteitsvolle interne evaluatie te doen voor de B-stroom. Zo beschikt de school over de individuele resultaten van haar leerlingen in het eerste jaar van het vervolgonderwijs maar heeft ze die gegevens nog niet verwerkt en geanalyseerd. Daardoor blijft de discussie binnen de B-stroom vaak steken op een intuïtief gevoelsniveau en wordt de stap naar een meer zakelijker en objectiever overleg nog niet gezet.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- Het rendement op basis van de attestering.
- De organisatie en planning van het schoolgebeuren.
- De werking van de vakgroepen Sociale en technische vorming en technologische opvoeding.
- De aankleding en de inrichting van de 1B-klassen.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- De aandacht voor interne kwaliteitszorg.
- De responsabilisering en opvolging van de vakgroepen.
- De afstemming van het materieel beleid op de leerplanrealisatie.
- De professionalisering in verband met (permanente) evaluatie.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Leerplanrealisatie:

- de leerplanrealisatie voor het vak Frans in de B-stroom;
- de leerplanrealisatie voor het vak plastische opvoeding in de B-stroom;
- de leerplanrealisatie voor de basisoptie Bouw- en houttechnieken;
- de leerplanrealisatie voor de basisoptie Sociale en technische vorming (omwille van het ontbreken van de nodige infrastructuur).

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de wijze waarop sommige bevoegdheden van de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap worden uitgevoerd van 2 februari 1999 , artikel 10:

is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG BEPERKT TOT HET SCHOOLJAAR 2011-201**

112052 - MS Sint-Rembert 1 te Torhout

De hieronder aangekruiste items scoren onvoldoende en hebben tot dit advies geleid.

Voltijds secundair onderwijs

		Omwille van
Veiligheid		
Organisatie van het welzijnsbeleid		
Bewoonbaarheid		
Veiligheid van de leer- en werkomgeving		
Hygiëne, gezondheid en milieuzorg		
Regelgeving		
VOET / VOOD		

Aanbod per graad, onderwijsvorm, studi		Basis-vorming	Keuze/ Specifiek
1e graad	A		
1e graad	B	x	
1e graad	Grieks-Latijn		
1e graad	Handel		
1e graad	Hout - Metaal		
1e graad	Latijn		
1e graad	Mechanica-elektriciteit		
1e graad	Moderne wetenschappen		
1e graad	Techniek-wetenschappen		

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf 1 september 2011 kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Els Gallin

Datum van verzending aan het schoolbestuur en de directie:

Voor kennisname

De directie / het schoolbestuur

Naam: